

Założenia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kościół w Górkach Wielkich PLH240008

Specjalny obszar ochrony siedlisk Kościół w Górkach Wielkich PLH240008 został wyznaczony w związku z wypełnianiem zobowiązań Polski wynikających z Dyrektywy Rady w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory. Obszar ten został zatwierdzony przez Komisję Europejską, jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (Decyzja Komisji 2008/218/WE z 25 stycznia 2008 r.).

Obejmuje on budynek kościoła parafialnego p.w. Wszystkich Świętych w Górkach Wielkich. Budowla jest wpisana do rejestru zabytków.

Na strychu kościoła oraz na wieży stwierdzono obecność letnich kolonii rozrodczych dwóch gatunków nietoperzy: podkowca małego (*Rhinolophus hipposideros*) i nocka dużego (*Myotis myotis*). W najbliższym otoczeniu rosną drzewa i krzewy w różnym wieku, tworzące sieć liniowych elementów krajobrazu stanowiących dla nietoperzy naturalne korytarze migracyjne. Dalej znajduje się niska i rozproszona zabudowa z zadrzewieniami. W niewielkiej odległości od budynku kościoła przepływa rzeka Brennica, o brzegach porośniętych zaroślami łągowymi. Wzgórza otaczające dolinę pokrywają pola uprawne, pastwiska i łąki. Najbliższy obszar leśny jest odległy o około 600 m od budynku kościoła i porasta stoki góry Bucze z cennymi zbiorowiskami roślinnymi objętymi ochroną jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Kościół w Górkach Wielkich PLH240008 został wyznaczony dla ochrony podkowca małego (*Rhinolophus hipposideros*) i nocka dużego (*Myotis myotis*). Liczba przedmiotów ochrony może jednak ulec weryfikacji w toku prac nad planem zadań ochronnych.

Przedmiotowy obszar Natura 2000 nie pokrywa się w całości lub w części z obszarem parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego. W odniesieniu do tego obszaru nie może mieć zatem zastosowania przepis art. 28 ust. 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody tj. możliwość odstąpienia od sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 lub jego części.

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000 obowiązkowo sporządza się plan zadań ochronnych ustanawiany, w drodze zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, na okres 10 lat. Zarządzenie w sprawie planu zadań ochronnych winno być wydane w ciągu 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską, jako mającego znaczenie dla Wspólnoty. Plan zadań ochronnych jest narzędziem zarządzania zasobami przyrody, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Podstawowym celem opracowania planu zadań ochronnych jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony czyli zapewnienie, że kolonie letnie podkowca małego i nocka dużego, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. Plan ma określić aktualny stan przedmiotów ochrony, zagrożenia dla utrzymania lub osiągnięcia ich właściwego stanu, przez co należy rozumieć zapewnienie ciągłości istnienia gatunku na danym terenie oraz niezbędne działania ochronne, ze wskazaniem podmiotów

odpowiedzialnych za ich wykonanie, a także terenu i terminu ich wdrażania. W świetle przepisów ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawiając plan zadań ochronnych, zobowiązany jest kierować się przede wszystkim koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

W związku z tym, przyjmuje się następujące założenia do sporządzenia planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kościół w Górkach Wielkich PLH240008:

1. Założenia podstawowe:

- 1) wyznaczenie zadań ochronnych na okres 10 lat (zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000);
- 2) zapewnienie, że letnie kolonie nietoperzy, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone;
- 3) zapewnienie ciągłości istnienia gatunków na danym terenie oraz niezbędne działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie, a także terenu i terminu ich wdrażania;
- 4) ustalenie działań ochronnych o charakterze „celowościowym”, tj. skoncentrowanych na osiągnięciu określonych efektów.

2. Założenia szczegółowe:

- 1) ustalenie kierunku ochrony na podstawie weryfikacji aktualnego stanu liczebności chronionych gatunków oraz tendencji zachodzących zmian (utrzymanie, zmniejszanie lub wzrost poziomu liczebności). Dążenie do zapewnienia stanu środowiska, umożliwiającego utrzymanie stałego poziomu liczebności oraz zapobieganie jego spadkowi;
- 2) ustalenie metod przeciwdziałania i ograniczenia następujących zidentyfikowanych zagrożeń dla utrzymania właściwego stanu ochrony kolonii lęgowych podkowca małego i nocka dużego:
 - zaburzenie struktury siedliska w związku z prowadzeniem remontów strychu i dachu świątyni,
 - objęcie iluminacją miejsc wylotów i tras przelotów,
 - usuwanie zadrzewień i ciągów roślinności drzewiastej wokół kościoła,
 - zabijanie poszczególnych osobników, w okresie rozrodczym;
 - zmiana stosunków wodnych (przesuszenie bądź zalanie), rowów melioracyjnych oraz cieków naturalnych,
 - zmiana struktury użytkowania terenów rolnych i leśnych.

Uwzględniając przedmioty ochrony oraz dane zawarte w dokumentacji stanu przyrody, znajdującej się w dyspozycji Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, stwierdzono że dla wypracowania prawidłowej strategii ochrony gatunków w procesie formułowania zapisów planu konieczne będzie określenie aktualnego stanu ochrony podkowca małego i nocka dużego oraz określenie warunków zachowania lub poprawy tego

stanu, w tym:

- ustalenie związków przyczynowo-skutkowych pomiędzy stanem ochrony gatunków będących przedmiotami ochrony i ewentualnie innych gatunków zwierząt (w tym nietoperzy), a zmiennością warunków siedliskowych,
- zidentyfikowanie innych zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych wpływających na stan populacji gatunków,
- określenie strategii ochrony, w tym rodzaju i zakresu koniecznych działań ochrony czynnej,
- określenie zakresu monitoringu gatunków stanowiących przedmiot ochrony,
- wskazanie sposobów zagospodarowania terenu niekorzystnie wpływających na stan ochrony elementów środowiska przyrodniczego, jako podstawa do przeprowadzenia analizy obowiązujących gminnych dokumentów planistycznych,
- czynny udział w spotkaniach komunikacyjnych z interesariuszami obszaru.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach zapewni możliwość aktywnego udziału wszystkich zainteresowanych w trakcie całego procesu wypracowywania ustaleń planu ochrony – do prac nad planem zostaną zaproszeni przedstawiciele gminy, rolników, a także naukowcy i przedstawiciele ekologicznych organizacji pozarządowych.

Zapisy planu zadań ochronnych będą wypracowane w wyniku kompromisu wszystkich zainteresowanych stron. Zasady ochrony obszaru będące wynikiem współpracy pozwolą zminimalizować potencjalne konflikty pomiędzy ochroną przyrody, a potrzebami rozwoju gospodarczego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach będzie zamieszczał informacje o stopniu zaawansowania prac nad projektem planu zadań ochronnych oraz na bieżąco je uaktualniał na stronie internetowej www.katowice.rdos.gov.pl oraz szczegółowo określi sposób komunikowania się z zainteresowanymi osobami i podmiotami.